Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (sedmi senat)

z dne 14. decembra 2017 *

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Uredba (ES) št. 805/2004 – Področje uporabe – Evropski nalog za izvršbo nespornih zahtevkov – Nalogi za izvršbo, ki se jih lahko potrdi kot evropski nalog za izvršbo – Odločba o znesku stroškov v zvezi s sodnim postopkom, vsebovana v sodbi, ki se ne nanaša na nesporni zahtevek – Izključitev“

V zadevi C-66/17,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu (okrajno sodišče za mestni območji Poznań-Grunwald in Jeżyce, ki zaseda v Poznańu, Poljska) z odločbo z dne 31. januarja 2017, ki je na Sodišče prispela 7. februarja 2017, v postopku

Grzegorz Chudaś,

Irena Chudaś

proti

DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft,

SPLOŠNO SODIŠČE (sedmi senat),

v sestavi A. Rosas, predsednik senata, C. Toader (poročevalka) in A. Prechal, sodnici,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za poljsko vlado B. Majczyna, agent,

– za Evropsko komisijo M. Wilderspin in A. Stobiecka-Kuik, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nizozemščina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 4, točka 1, in člena 7 Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 805/2004 z dne 21. aprila 2004 o uvedbi evropskega naloga za izvršbo nespornih zahtevkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 38).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Grzegorzem Chudaśom in Ireno Chudaś ter družbo DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft v zvezi z zahtevo, da se odločba o znesku stroškov v zvezi s sodnim postopkom, vsebovana v sodbi, ki se ne nanaša na nesporni zahtevek, potrdi kot evropski nalog za izvršbo.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V uvodnih izjavah od 4 do 7 Uredbe št. 805/2004 je navedeno:

„(4) 30. novembra 2000 je Svet sprejel program ukrepov za izvajanje načela vzajemnega priznavanja sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah [UL 2001, C 12, str. 1]. Ta program vključuje na svoji prvi stopnji odpravo exequatur, se pravi, uvedbo evropskega naloga za izvršbo nespornih zahtevkov.

(5) Opredelitev ‚nespornih zahtevkov' zajema vse položaje, v katerih je upnik, če dolžnik preverjeno ne ugovarja glede vrste ali obsega denarnega zahtevka, pridobil bodisi sodno odločbo proti temu dolžniku ali izvršljivo listino, ki zahteva dolžnikovo izrecno soglasje, bodisi da je to sodna poravnava ali javna listina.

(6) Odsotnost ugovora dolžnika, kot je določeno v členu 3(1)(b), je lahko izražena v obliki izostanka od navzočnosti na sodni obravnavi ali kot neizpolnitev poziva sodišča dolžniku, naj pisno obvesti o svoji nameri zagovarjati primer.

(7) Ta uredba se uporablja za sodbe, sodne poravnave in javne listine o nespornih zahtevkih, ter za sodne odločbe, izdane o pravnih sredstvih zoper sodbe, sodne poravnave in javne listine, ki se potrdijo kot evropski nalogi za izvršbo."

4 Člen 2 te uredbe, naslovljen „Področje uporabe", v odstavku 1 določa:

„Ta uredba se uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah ne glede na vrsto sodišča. Ne velja pa predvsem za davčne, carinske ali upravne zadeve ali odgovornost države za dejanja in opustitve dejanj pri izvajanju državne oblasti (‚acta iure imperii')."

5 Člen 3 navedene uredbe, naslovljen „Izvršilni naslovi, ki se potrjujejo kot evropski nalog za izvršbo", v odstavku 1(b) določa:

„Ta uredba se uporablja za sodbe, sodne poravnave in javne listine o nespornih zahtevkih.

Zahtevek se šteje za nespornega, če:

[…]

(b) mu dolžnik med sodnim postopkom ni nikoli ugovarjal skladno z ustreznimi postopkovnimi pravili na podlagi zakonodaje države članice izvora […]"

6 Člen 4 iste uredbe določa:

„V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve:

1. ‚sodba‘: vsaka sodba, ki jo izda sodišče države članice, ne glede na to, kako se sodba imenuje, vključno s sklepom, odredbo, odločbo ali sklepom o izvršbi, kot tudi odmero stroškov ali izdatkov, ki jo določi sodni uradnik;

2. ‚zahtevek‘: zahtevek za plačilo določenega zneska denarja, ki je zapadel v plačilo ali za katerega je datum zapadlosti naveden v sodbi, sodni poravnavi ali javni listini;

[…]“

7 Člen 6 Uredbe št. 805/2004, naslovljen „Pogoji za potrditev kot evropskega naloga za izvršbo“, v odstavku 1(a) določa:

„1. Sodba o nespornem zahtevku, izdana v državi članici, se kadar koli na zahtevo sodišču izvora potrdi kot evropski nalog za izvršbo, če:

(a) je sodba izvršljiva v državi članici izvora“.

8 Člen 7 te uredbe, naslovljen „Stroški v zvezi s sodnim postopkom“, določa:

„Kadar sodba vključuje izvršljivo odločbo o znesku stroškov v zvezi s sodnim postopkom, vključno z obrestmi, se potrdi kot evropski nalog za izvršbo tudi glede stroškov, razen če dolžnik izrecno ugovarja svoji obveznosti nositi take stroške med sodnim postopkom, v skladu z zakonodajo države članice izvora.“

9 Člen 16 navedene uredbe, naslovljen „Zagotovitev dolžniku ustrezne informacije o zahtevku“, določa:

„Da bi dolžniku zagotovili vse ustrezne informacije o zahtevku, mora listina o začetku postopka ali enakovredna listina vsebovati naslednje:

[…]

(b) znesek zahtevka;

[…]“

10 V poglavju VII Uredbe št. 805/2004, naslovljenem „Razmerje do drugih listin Skupnosti“, člen 27 te uredbe, naslovljen „Razmerje do Uredbe (ES) št. 44/2001“, določa:

„Ta uredba ne vpliva na možnost zahtevati priznavanje in izvršitev sodbe, sodne poravnave ali javne listine o nespornem zahtevku v skladu z Uredbo [Sveta] (ES) št. 44/2001 [z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 18, zvezek 4, str. 42)].“

Poljsko pravo

11 V skladu s členom 189 ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (zakon o civilnih postopkih) z dne 17. novembra 1964 (Dz. U. št. 43, pozicija 296), kakor je bil spremenjen (prečiščena različica Dz. U. iz leta 2016,pozicija 1822) (v nadaljevanju: ZCP), lahko tožeča stranka predlaga, naj sodišče ugotovi obstoj ali neobstoj pravnega razmerja ali pravice, če ima pravni interes.

12 V skladu s členom 108(1) ZCP je treba v vsaki odločbi, s katero se konča postopek na zadevni stopnji, odločiti o stroških.

13 V skladu s členoma 339 in 340 ZCP se zamudna sodba izda, kadar se tožena stranka ne udeleži obravnave ali ne poda ustnega ali pisnega stališča o zadevi. Člen 343 ZCP določa, da se zamudne sodbe po uradni dolžnosti vročijo obema strankama skupaj s pravnim poukom. V skladu s členom 344(1) ZCP lahko tožena stranka, ki ji je bila izdana zamudna sodba, v roku dveh tednov od vročitve zamudne sodbe proti njej vloži ugovor. V skladu s členom 394(1), točka 9, in (2) ZCP lahko stranka proti odločbam prvostopenjskega sodišča, katerih predmet sta povrnitev in porazdelitev stroškov, v enem tednu vloži pritožbo na drugostopenjsko sodišče, če v zadevi v glavni stvari ne vloži pravnega sredstva.

14 V skladu s členom 7951 ZCP sodišče, ki je izdalo odločbo, na predlog upnika izda potrdilo o tem, da je odločba evropski nalog za izvršbo, če so izpolnjeni pogoji, določeni v Uredbi št. 805/2004.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

15 G. in I. Chudaś sta pri Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu (okrajno sodišče za mestni območji Poznań-Grunwald in Jeżyce, ki zaseda v Poznańu, Poljska) vložila tožbo za ugotovitev pridobitve lastninske pravice na avtomobilu in to sodišče je družbo DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft s sedežem v mestu Oberursel (Nemčija) pozvalo, naj stopi v postopek kot tožena stranka.

16 Družbi DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft sta bili 30. marca 2016 po pošti vročena prepis tožbe skupaj z nemškim prevodom in vabilo na obravnavo, ki je potekala 18. maja 2016, svoja stališča pa bi ta družba lahko predložila v roku 30 dni. Navedena družba ni niti predložila stališč niti se ni udeležila obravnave.

17 V teh okoliščinah je Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu (okrajno sodišče za mestni območji Poznań-Grunwald in Jeżyce, ki zaseda v Poznańu, Poljska) 18. maja 2016 izdalo zamudno sodbo, s katero je ugotovilo, da sta G. in I. Chudaś pridobila lastninsko pravico na zadevnem avtomobilu, družbi DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft pa je bilo zato naloženo, naj jima plača stroške v zvezi s sodnim postopkom v znesku 3900 poljskih zlotov (PLN) (približno 921 EUR).

18 Družbi DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft je bil 4. julija 2016 na njenem sedežu po pošti vročen prepis zamudne sodbe, preveden v nemški jezik, skupaj s pravnim poukom o možnosti vložitve ugovora v roku dveh tednov in možnosti vložitve pritožbe na odločbo o stroških v zvezi s sodnim postopkom v enem tednu.

19 Ker družba DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft zoper sodbo z dne 18. maja 2016 ni vložila pritožbe, je ta sodba 19. julija 2016 postala pravnomočna.

20 G. in I. Chudaś sta 11. oktobra 2016 sprožila postopek v glavni stvari, da bi se del sodbe z dne 18. maja 2016, v katerem je bilo odločeno o stroških v zvezi s sodnim postopkom, potrdil kot evropski nalog za izvršbo.

21 Predložitveno sodišče v bistvu dvomi o tem, ali taka zahteva spada na področje uporabe Uredbe št. 805/2004.

22 V zvezi s tem navaja, da bi iz dobesedne razlage člena 7 Uredbe št. 805/2004, zlasti iz uporabe izraza „tudi“, lahko izhajalo, da se glede stroškov v zvezi s sodnim postopkom lahko potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo izda le, če se sodba o glavni stvari nanaša na nesporni zahtevek in se to sodbo samo lahko potrdi kot evropski nalog za izvršbo.

23 Po drugi strani pa se po mnenju predložitvenega sodišča ne bi smelo izključiti, da bi teleološka preučitev določb Uredbe št. 805/2004 lahko privedla do ugotovitve, da odločbe o stroških v zvezi s sodnim postopkom lahko pomenijo sodbe o nespornih zahtevkih in jih je torej na podlagi te uredbe mogoče potrditi kot evropski nalog za izvršbo.

24 V teh okoliščinah je Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu (okrajno sodišče za mestni območji Poznań-Grunwald in Jeżyce, ki zaseda v Poznańu, Poljska) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 4, točka 1, v povezavi s členom 7 Uredbe […] št. 805/2004 […] razlagati tako, da se potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo lahko izda za odločbo o povrnitvi stroškov v zvezi s sodnim postopkom, vsebovano v sodbi o ugotovitvi pravice?“

Vprašanje za predhodno odločanje

25 Predložitveno sodišče s svojim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4, točka 1, in člen 7 Uredbe št. 805/2004 razlagati tako, da se izvršljiva odločba o znesku stroškov v zvezi s sodnim postopkom, vsebovana v sodbi, ki ni sodba o nespornem zahtevku, lahko potrdi kot evropski nalog za izvršbo.

26 Predložitveno sodišče se sprašuje, ali tožba iz postopka v glavni stvari spada na področje uporabe te uredbe glede na to, da odločba, za katero G. in I. Chudaś zahtevata, naj se potrdi kot evropski nalog za izvršbo, pomeni le tisti del sodbe, ki se nanaša na stroške v zvezi s sodnim postopkom, ki zaradi svojega osrednjega cilja, to je ugotovitve lastninske pravice, ni izvršljiva in torej ne spada na področje uporabe te uredbe.

27 Stvarno področje uporabe Uredbe št. 805/2004 izhaja zlasti iz člena 2(1) v povezavi s členom 3(1) in členom 4, točka 2, te uredbe, v skladu s katerimi se navedena uredba uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah za sodbe, sodne poravnave in javne listine o nespornih zahtevkih, zahtevek pa je opredeljen kot zahtevek za plačilo določenega zneska denarja, ki je zapadel v plačilo ali za katerega je datum zapadlosti naveden v sodbi, sodni poravnavi ali javni listini.

28 Da bi se sodba v skladu s členom 6 te uredbe lahko potrdila kot evropski nalog za izvršbo, se mora nanašati na nesporni zahtevek in izpolnjevati nekatere v tem členu določene pogoje. Eden od pogojev za tako potrditev je določen v odstavku 1(a) navedenega člena, in sicer, da je sodba izvršljiva v državi članici izvora.

29 Uredba št. 805/2004 glede stroškov v zvezi s sodnim postopkom vsebuje posebne določbe. V njenem členu 7 je določeno, da kadar sodba vključuje izvršljivo odločbo o znesku stroškov v zvezi s sodnim postopkom, se potrdi kot evropski nalog za izvršbo tudi glede stroškov, razen če dolžnik izrecno ugovarja svoji obveznosti nositi take stroške med sodnim postopkom, v skladu z zakonodajo države članice izvora.

30 Iz besedila te določbe je razvidno, kot pravilno navajata poljska vlada in Evropska komisija, da se v okviru Uredbe št. 805/2004 odločba o stroških v zvezi s sodnim postopkom ne šteje za samostojno odločbo, saj se ta uredba za take stroške uporablja zgolj, kadar so akcesorno določeni v sodbi o glavni stvari. Uporaba izraza „tudi“ v besedilu člena 7 te uredbe namreč pomeni, da se „izvršljiva odločba o znesku stroškov v zvezi s sodnim postopkom“ lahko kot evropski nalog za izvršbo potrdi le, kadar se sodba o glavni stvari v skladu s predmetom navedene uredbe nanaša na nesporni zahtevek.

31 Te ugotovitve ne morejo omajati določbe člena 4 Uredbe št. 805/2004, naslovljenega „Opredelitve pojmov“. Res je namreč, da je po eni strani v členu 4, točka 1, te uredbe „sodba“ opredeljena kot vsaka sodba, ki jo izda sodišče države članice, med drugim vključno z „odmero stroškov ali izdatkov, ki jo določi sodni uradnik“. Po drugi strani pa izvršljiva odločba o znesku stroškov v zvezi s sodnim postopkom načelom pomeni „zahtevek“ v smislu opredelitve tega pojma v členu 4, točka 2, navedene uredbe.

32 Vendar, kot je razvidno iz točke 29 te sodbe, na podlagi posebnih določb glede stroškov v zvezi s sodnim postopkom, določenih v členu 7 Uredbe št. 805/2004, odločbe o znesku takih stroškov ni mogoče potrditi kot evropski nalog za izvršbo neodvisno od sodbe o glavi stvari, ki se nanaša na nesporni zahtevek. Ker je odločba o teh stroških neločljivo povezana z odločitvijo o tožbi v glavni stvari, ta odločitev pa je edina, ki upravičuje potrditev sodbe kot evropski nalog za izvršbo, opredelitve iz člena 4 te uredbe ne morejo vplivati na samo uporabljivost navedene uredbe.

33 Kar zadeva spraševanje predložitvenega sodišča, ali bi namen Uredbe št. 805/2004 lahko privedel do drugačnega sklepa, je treba ponoviti, da je v skladu z njenim členom 1 glavni namen tega predpisa uvedba evropskega naloga za izvršbo za nesporne zahtevke, da bi se z določitvijo minimalnih standardov omogočil prost pretok sodb, sodnih poravnav in javnih listin po vseh državah članicah, ne da bi bilo treba v državi članici izvršbe pred priznanjem ali izvršitvijo opraviti kakršen koli vmesni postopek. Ker pa je pogoje uporabe ureditve, ki odstopa od skupne ureditve priznavanja sodb in ki je bila uvedena s to uredbo, treba razlagati ozko (glej v tem smislu sodbo z dne 15. marca 2012, G, C-292/10, EU:C:2012:142, točka 64), ta namen ne more omajati razlage področja uporabe navedene uredbe, ki izhaja iz besedila člena 7 te uredbe.

34 V obravnavani zadevi je iz predložitvene odločbe razvidno, da se je tožba, na podlagi katere je potekal postopek v glavni stvari, nanašala na zahtevo za ugotovitev obstoja lastninske pravice na premičnini, in sicer na avtomobilu, ne pa na nesporni zahtevek. Ker taka tožba ne spada na področje uporabe Uredbe št. 805/2004, tudi odločbe o znesku stroškov v zvezi s sodnim postopkom, nastalih v povezavi s to tožbo, ni mogoče potrditi kot evropski nalog za izvršbo na podlagi te uredbe.

35 Glede na zgornje navedbe je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4, točka 1, in člen 7 Uredbe št. 805/2004 razlagati tako, da izvršljive odločbe o znesku stroškov v zvezi s sodnim postopkom, vsebovane v sodbi, ki se ne nanaša na nesporni zahtevek, ni mogoče potrditi kot evropski nalog za izvršbo.

Stroški

36 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (sedmi senat) razsodilo:

Člen 4, točka 1, in člen 7 Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 805/2004 z dne 21. aprila 2004 o uvedbi evropskega naloga za izvršbo nespornih zahtevkov je treba razlagati tako, da izvršljive odločbe o znesku stroškov v zvezi s sodnim postopkom, vsebovane v sodbi, ki se ne nanaša na nesporni zahtevek, ni mogoče potrditi kot evropski nalog za izvršbo.

Podpisi